

НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ПЛАНУВАННЯ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Перехід від планової до ринкової економіки супроводжувався ліквідацією загальнодержавної системи планування. Це призвело до виникнення протиріччя між плануванням діяльності підприємств й анархією на ринку. Проте ринки не функціонують самі по собі, їх потрібно прогнозувати, розвивати в необхідному напрямку, а також контролювати. Отже, належні ринкові відносини щільно пов'язані з процесом планування.

Належний економічний розвиток країни передбачає вмiле поєднання плану та ринку. У плануванні головним є не директивність, а визначення цілей, шляхів та засобів їх досягнення. Сьогодні планування є економічною основою ринкових відносин всіх господарюючих суб'єктів незалежно від форми власності. Чим більше самостійності надається підприємствам, тим актуальнішою постає потреба в плануванні. Для них не стільки важливо виправляти помилки чи компенсувати збитки, як запобігати можливим негативним результатам у майбутньому.

Ринкова економіка вимагає від процесу планування детального дослідження умов діяльності, використання нових методів та прийомів обґрунтування планових завдань. План повинен бути життєздатним та гнучким стосовно внутрішніх й зовнішніх умов ринку, легко видозмінюватися з врахуванням нових ринкових вимог, нормативної інформації, наукових розробок.

В умовах невизначеності зовнішнього середовища одним з головних завдань керівництва будь-якого господарюючого суб'єкта є найбільш точне визначення того, що саме виготовляти та продавати на ринку. Отже, планування є основою організації діяльності та управління підприємством, служить базою для розробки та прийняття життєво важливих для нього рішень. Чим більший рівень невизначеності, що породжується нестабільністю, тим вагомніше значення планування. Планування для підприємців стає засобом забезпечення становлення та розвитку бізнесу, необхідною складовою для приведення діяльності у відповідність до вимог ринку. Основними чинниками зростаючої ролі планування в умовах сучасного ринкового господарства є:

- невизначеність зовнішнього середовища;
- збільшення кількості й масштабності завдань суб'єктів господарювання;
- зміни розмірів підприємств;
- обмеженість ресурсів;
- значні темпи зростання науково-технічного прогресу;
- зміни у законодавчій та податковій системах;
- інфляційні процеси.

Практика реформування економіки свідчить про необхідність підвищення якості планування на всіх рівнях. Сьогодні вже стало зрозумілим, що план в умовах ринкової економіки відіграє першочергове значення для забезпечення ефективної діяльності суб'єктів господарювання.

Отже, основним завданням планування є визначення економічних показників для забезпечення бажаних результатів. При невідповідності бажаного й реального станів у процесі планування розробляють систему заходів, спрямованих або на пошук нових більш ефективних рішень, або на корегування цільових показників з подальшою розробкою плану перспективних заходів.